

بسته هدایت شغلی

دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی

پاییز ۱۳۹۹

ساختار مشاوره شغلی

اولین قدم برای انتخاب شغل مناسب خودشناسی و تصمیم درست براساس یک خودشناسی کامل است. فرد لازم است با آگاهی کامل از علایق و رغبت های خود در مسیر انتخاب شغل قدم بردارد. این شناخت بسیار اهمیت دارد که زود هنگام باشد. عدم توجه به مبنای انتخاب شغل مناسب، تبعات مختلفی مثل فرسودگی جسمی و روانی، دل زدگی از محیط، افسردگی، بی هدفی و اختلال در کارکردهای اجتماعی و عدم پیشرفت و تجربه نکردن موفقیت خواهد داشت. شناخت کامل از خود و شرایط محیط کاری می تواند بسیار مثر ثمر باشد. ممکن است در اکثر موارد شغلی که مناسب است، درآمد زیادی نداشته باشد اما نگرش مثبت به شغل، باعث ثبات، پیشرفت و خلاقیت شده و به طبع آن افزایش درآمد و پیشرفت اتفاق خواهد افتاد.

علایق فرد جهت انتخاب شغل مناسب

یکی از فاکتورهای مهم برای ثبات شغلی همخوانی شغل با ارزش ها و ترجیحات درونی فرد است. این فرد ترجیح می دهد در چه محیط های کاری و با چه سبک های کاری فعالیت کند. شغلی که با ترجیحات فرد همخوانی نداشته باشد به مرور زمان موجب فرسایش ذهنی و جسمی فرد شده و به همان نسبت بازدهی پایین می آید. نگاه دقیق به تجارب موفق و غیرموفق گذشته، مشاوره و راهنمایی از روان شناسان و مشاوران شغلی، صنعتی سازمانی و آگاهی از سبک شخصیتی خود است.

تیپ های رغبت جهت انتخاب شغل مناسب

هر تیپ شخصیتی متناسب با مجموعه ای از مشاغل خاص است. در آزمون های بین المللی تعیین رغبت شغلی شش تیپ شخصیتی مختلف ارزیابی شد. که به شرح زیر است:

تیپ واقع گرا

معمولا از مشاغلی که نیازمند ارتباطات اجتماعی است دوری می کنند و سعی می کنند مشاغلی که نیازمند توانایی های فیزیکی و مکانیکی است را انجام دهند. برای اشیا و خصوصیات قابل لمس و عینی مثل پول، دستگاه های خاص یا قدرت و مقام ارزش قائلند. ویژگی های این تیپ غیراجتماعی، رک، مادی، خود محور، صرفه جو، سرسخت، تلاشگر و انعطاف ناپذیرند.

تیپ جستجوگر

معمولا مشاغلی را ترجیح می دهند که نیاز به فعالیت های آرام و منطقی دارد. فاقد توانایی رهبری هستند و خود را فردی محقق، روشنفکر و دارای توانایی های ریاضی و علمی می دانند. ویژگی های این شخصیت ها؛ مستقل، تحلیل گر، منطقی، روشنفکر، هوشیار، منتقد، خود دار، کناره گیر، فروتن، کنجکاو، دقیق و پیچیده است. این افراد معمولا به دنبال مشاغلی هستند که نیاز به دید دقیق و جستجو گرانه دارد.

تیپ هنری

معمولا از فعالیت های خلاقانه استقبال می کنند و از شغل های خشک و قراردادی دوری می کنند. به مسائل دید منعطف و هنری دارند. به مسائل و حل آنها با دید زیبا شناسی نگاه می کنند. افرادی مبهم، خیال پرداز، بی نظم، عاطفی، خود انگیزه، حساس، درون نگر، آرمان گرا، مستقل و آزاد منش هستند.

تیپ اجتماعی

این افراد برعکس تیپ واقع گرایانه هستند. خودشان را افرادی علاقه مند به درک و کمک به دیگران می دانند. دارای توانایی آموزش و تدریس هستند و خیلی به مشاغل علمی و فیزیکی علاقه مند نیستند. افرادی خوش برخورد، صبور، معاشرتی، فهمیده، صمیمی، مشوق و مهربان هستند.

تیپ متهور

از موقعیت های جستجوگرانه دوری می کنند. به دنبال فعالیت های متهورانه هستند و ریسک پذیری بالاتری دارند. شخصیت هایی بی باک، ریسک پذیر، اهل خطر، با انرژی، خوش بین، ماجراجو، هیجان طلب، جاه طلب، معاشرتی، پرحرف، برون گرا و سلطه جو هستند.

تیپ قراردادی

افرادی منظم، سازش پذیر و دارای روحیه یکنواختی اند. برای فعالیت های اقتصادی ارزش فائند و مشاغلی مانند کارمندی و حسابداری را مناسب خود می دانند. افراد محتاط، انعطاف ناپذیر، درون گرا، منظم، کارآمد و فاقد تخیل هستند.

تیپ واقع گرا

داشتن تیپ واقع گرا به ترجیح دادن فعالیت هایی منجر می شود که نتیجه آن سروکار داشتن منظم با اشیا، ابزار، ماشین ها و حیوانات و اجتناب از فعالیت های آموزشی و یا درمانی است.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه ی خود منتهی به اکتساب صلاحیت های عملی، مکانیکی، کشاورزی، الکتریکی و فنی و به کمبودی در صلاحیت های اجتماعی و تربیتی می شود.

رشد این الگوی فعالیت ها، صلاحیت ها و علایق واقع گرایانه فردی را به وجود می آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می دهد:

- ۱- مشاغل یا موقعیت‌های واقع‌گرایانه‌ای مانند مهندسی برق را ترجیح می‌دهد که در آن موقعیت‌ها بتواند فعالیت‌های ترجیحی خود را انجام دهد و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل اجتماعی است، دوری کند.
 - ۲- برای حل مشکلاتی که در کار و محیط‌های دیگر وجود دارد از فعالیت‌های واقع‌گرایانه استفاده می‌کند.
 - ۳- خود را فردی دارای توانایی‌های ورزشی و مکانیکی و فاقد توانایی در ارتباطات انسانی می‌پندارد.
 - ۴- برای اشیای عینی و خصوصیات شخصی قابل لمس- پول، قدرت، مقام- ارزش قایل می‌شود.
- فرد واقع‌گرا مستعد ویژگی‌های زیر است:

غیراجتماعی	مادی	خود-محوری
هم‌رنگ	طبیعی	انعطاف‌ناپذیر
رُک	بهنجار	صرفه‌جو
اصیل (حدس و گمان)	مصر	غیرشهودی (نه اهل)
سرسخت	اهل عمل	صادق

تیپ جستجوگر

داشتن تیپ جستجوگر به ترجیح فعالیت‌هایی منجر می‌شود که نتیجه آن بررسی مشاهده خلاقانه و منظم پدیده‌های فیزیکی، زیست‌شناختی و فرهنگی به منظور فهم و کنترل این پدیده‌ها است.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه خود منتهی به اکتساب صلاحیت‌های علمی و محاسباتی و کمبودی در قابلیت‌های ترغیب‌کننده می‌شود.

رشد این الگوی فعالیت‌ها، صلاحیت‌ها و علایق واقع‌گرایانه فردی را به وجود می‌آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می‌دهد:

- ۱- مشاغل یا موقعیت‌های جستجوگرانه را ترجیح می‌دهد تا در آن موقعیت‌ها بتواند فعالیت‌های بالا را انجام دهد و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل متهوّرانه است دوری کند.

۲- برای حل مشکلاتی که در کار و محیط های دیگر وجود دارد از صلاحیت های جستجوگرانه استفاده می کند.

۳- خود را فردی محقق، روشنفکر، دارای توانایی های علمی و ریاضی، و فاقد توانایی رهبری می پندارد.

۴- برای علم ارزش قائل می شود.

• فرد جستجوگر مستعد ویژگی های زیر است:

تحلیل گر	مستقل	منطقی
هوشیار	روشنفکر	خوددار
منتقد	درون نگر	کناره گیر
پیچیده	بدبین	فروتن
کنجکاو	دقیق	غیر محبوب

تیپ هنری

داشتن تیپ هنری به ترجیح فعالیت هایی منجر می شود که پیامد آن فعالیت های پیچیده، آزاد و غیرمنظم که شامل سروکار داشتن با مواد فیزیکی، کلامی، یا انسانی برای خلق اشکال یا محصولات هنری، و نوعی بیزاری از فعالیت های آشکار، سازمان یافته و مرتب است.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه خود، منتهی به اکتساب صلاحیت های هنری- زبان، هنر، موسیقی، نمایش، نویسندگی- و کمبودی در صلاحیت های نظام تجاری یا اداری می شود.

رشد این الگوی فعالیت ها، صلاحیت ها و علایق هنری فردی را به وجود می آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می دهد:

۱- مشاغل یا موقعیت های هنری را ترجیح می دهد که در آن موقعیت ها بتواند فعالیت هایی انجام دهند و از فعالیت هایی که مقتضی مشاغل یا موقعیت های قراردادی است دوری کند.

۲- برای حل مشکلاتی که در کار و محیط های دیگر وجود دارد از صلاحیت های هنری استفاده می کند.

۳- خود را فردی مبتکر، ابرازگر، شهودی، سازش‌ناپذیر، درون‌نگر، مستقل، نامنظم، دارای توانایی در زمینه‌های هنری، موسیقی، بازیگری، نویسندگی و گویندگی می‌پندارد.

۴- برای کیفیات مربوط به زیباشناسی ارزش قائل می‌شود.

• از آنجا که شخص هنری دارای این رجحانها، خود ادراکی‌ها، و ارزش‌هاست این فرد هنری مستعد ویژگی‌های امور زیر است:

مبهم	خیالپرداز	شهودی
بی‌نظم	غیرعملی	سازش‌ناپذیر
عاطفی	خودانگیخته	مبتکر
ابرازگر	مستقل	حساس
آرمانگرا	درون‌نگر	آزادمنش

تیپ اجتماعی

داشتن تیپ اجتماعی به ترجیح فعالیت‌هایی منجر می‌شود که پیامد آن اداره کردن دیگران به منظور آگاهی دادن، تعلیم، رشد، درمان یا راهنمایی آنان؛ و اجتناب از فعالیت‌های صریح، مرتب، سازمان‌یافته‌ای است که به مواد، ابزار یا ماشین‌ها مربوط باشد.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه خود منتهی به اکتساب صلاحیت‌های روابط انسانی مانند صلاحیت‌های میان فردی و آموزشی و کمبودی در صلاحیت‌های دستی و فنی می‌شود.

رشد این الگوی فعالیت‌ها، صلاحیت‌ها، و علایق اجتماعی فردی را به‌وجود می‌آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می‌دهد:

۱- مشاغل یا موقعیت‌های اجتماعی را ترجیح می‌دهد که در آن موقعیت‌ها بتواند فعالیت‌های بالا را انجام دهد و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل یا موفقیت‌های واقع‌گرایانه است دوری کند.

۲- برای حل مشکلاتی که در کار و محیط‌های دیگر وجود دارد از صلاحیت‌های اجتماعی استفاده می‌کند.

۳- خود را فردی علاقمند به کمک به دیگران، درک دیگران، دارای توانایی تدریس و فاقد توانایی مکانیکی و علمی می‌پندارد.

۴- برای مسائل و فعالیت‌های اجتماعی و اخلاقی ارزش قائل می‌شود.

• فرد اجتماعی مستعد ویژگی‌های زیر است:

مسئول	امدادگر	مسلط
معاشرتی	آرمان‌گرا	اهل همکاری
مبادی آداب	تلقینی	صبور
فهمیده	مهربان	رفیق
صمیمی	مشوق	سخاوتمند

تیپ متهوّر

تجربیات و وراثت خاص یک فرد متهوّر به رجحان فعالیت‌هایی منجر می‌شود که پیامد آن اداره کردن دیگران برای تحصیل اهداف سازمان یا به‌دست آوردن درآمد اقتصادی؛ و بیزاری نسبت به فعالیت‌های مشاهده‌ای، نمادی، و سازمان یافته است.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه خود منتهی به اکتساب صلاحیت‌های رهبری، میان فردی، و تشویقی، و کمبودی در صلاحیت‌های علمی می‌شود.

رشد این الگوی فعالیت‌ها، صلاحیت‌ها، و علائق متهوران فردی را بوجود می‌آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می‌دهد:

۱- مشاغل یا موقعیت‌های متهورانه را ترجیح می‌دهد که در آن موقعیت‌ها بتواند فعالیت‌های بالا را انجام دهد و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل یا موقعیت‌های جستجوگرانه است دوری کند.

۲- برای حل مشکلاتی که در کار و محیط‌های دیگر وجود دارد از صلاحیت‌های متهورانه استفاده می‌کند.

۳- خود را فردی پرخاشگر، محبوب، مطمئن به خود، معاشرتی، دارای توانایی رهبری، و سخن گفتن، و فاقد توانایی علمی می‌پندارد.

۴- برای پیشرفت اقتصادی و سیاسی ارزش قائل می‌شود.

- از آنجا که شخص متهور دارای این رجحانها، صلاحیتها، خودادراکیها، و ارزشهاست، این فرد متهور مستعد ویژگیهای زیر است:

زیاده طلب	با انرژی	عشوه گر
ماجراجو	خودنما	خوشبین
خوشخو	هیجان طلب	مطمئن به خود
جاه طلب		معاشرتی
سلطه جو	برون نگر	پر حرف

تیپ قراردادی

دارا بودن تیپ قراردادی به ترجیح فعالیت‌هایی منجر می‌شود که نتیجه آن ترجیح فعالیت‌های ساده، مرتب، سروکار داشتن منظم با داده‌ها، مانند نگهداری پرونده‌ها، بایگانی مطالب، تکثیر مطالب، تنظیم اطلاعات نوشتاری و عددی بر طبق نقشه تعیین شده، به کار انداختن ماشین‌های اداری و پردازش داده‌ها برای کسب اهداف سازمانی یا اقتصادی؛ و بیزاری از فعالیت‌های مبهم، آزاد، جستجوگرانه یا سازمان نیافته است.

✓ این تمایلات رفتاری به نوبه خود منتهی به اکتساب صلاحیت‌های اداری، محاسباتی، نظام تجاری و کمبودی در صلاحیت‌های هنری می‌شود.

رشد این الگوی فعالیت‌ها، صلاحیت‌ها، و علائق قراردادی فردی را به وجود می‌آورد که رفتارهای زیر را از خود نشان می‌دهد:

- ۱- مشاغل یا موقعیت‌های قراردادی را ترجیح می‌دهد که در آن موقعیت‌ها بتواند فعالیت‌های بالا . و از فعالیت‌هایی که مقتضی مشاغل یا موقعیت‌های هنری است دوری کند.
 - ۲- برای حل مشکلاتی که در محل کار و محیط‌های دیگر وجود دارد از صلاحیت‌های قراردادی استفاده می‌کند.
 - ۳- خود را فردی هم‌رنگ، منظم و دارای توانایی دفتری و حسابداری می‌پندارد.
 - ۴- برای پیشرفت بازرگانی و اقتصادی ارزش قائل می‌شود.
- فرد قراردادی مستعد ویژگی‌های زیر است:

احتاط	انعطاف‌ناپذیر	پیگیری
هم‌رنگ	خوددار	اهل عمل
وظیفه‌شناس	اصولی	دوراندیش
مدافع	مطیع	صرفه‌جو
کارآمد	منظم	فاقد تخیل

در پیوست به ضمیمه ۱ راهنمای رغبت سنج تحصیلی - شغلی مراجعه شود.

ویژگی های شخصیتی

ویژگی های شخصیتی یک فاکتور بسیار مهم و پیش بینی کننده رضایت شغلی می باشند. برای سنجش ویژگی های شخصیتی افراد با توجه به رویکردهای مختلف تست های مختلفی گرفته می شود. تست شخصیت MBTI که به آن آزمون شخصیت مایر-بریگز هم گفته می شود (Myers-Briggs Type Indicator) یک آزمون شخصیت شناسی است که در قالب پرسشنامه طراحی شده است و هدف آن نشان دادن ویژگی های شخصیتی فرد در فهم دنیا و نحوه ی تصمیم گیری او است. این آزمون توسط دو روانشناس به نام های مایرز و بریگز و بر اساس نظریات و پژوهش های روانکاو مشهور یعنی آقای کارل گوستاو یونگ ایجاد شد. تست شخصیت MBTI پرسشنامه ای برای خودشناسی بهتر افراد است که با بررسی ۴ بعد از شخصیت افراد، ۱۶ تیپ شخصیتی را در آنها شناسایی می کند. در پیوست به ضمیمه ۲ تست MBTI و جداول مشاغل و تفسیر آن مراجعه شود.

هوش و استعداد افراد جهت انتخاب شغل مناسب در مرکز مشاوره شغلی

هوش و استعداد مهم ترین ویژگی های درونی هر فرد در انتخاب شغل مناسب است. آگاهی از میزان ضریب هوشی و توانایی خاص در ابعاد هوشی مختلف می تواند به شما در انتخاب شغل کمک کند. هیچ انسانی بدون استعداد یا به اصطلاح خنگ در جهان وجود ندارد و هر فرد حداقل یک یا دو استعداد عمده موجود را داراست. بنابراین آگاه شدن و تشخیص استعداد هر فرد مخصوصا در دوران کودکی، انتخاب شغل مناسب را در آینده تسهیل می کند. طبق نظریه ی تخصصی هوش های چندگانه گاردنر، ۸ بعد مهم در توانایی های هوشی وجود دارد که به شرح زیر است.

هوش جسمانی

افراد دارای هوش جسمانی در مهارت های بدنی و هماهنگی چشم و بدن مهارت بالایی دارند. ظرفیت بالای شش ها و عضلات و توانایی کنترل حرکات از ویژگی های آن هاست. مشاغلی مثل ورزش های حرفه ای و قهرمانی، مشاغل مربوط به ساختمان سازی و بازیگری را بر می گزینند.

هوش فضایی

افراد دارای هوش فضایی جهت یابی خوبی دارند و با نمودار ها، نقشه ها و تصاویر ارتباط خوبی برقرار می کنند. قدرت تشخیص تصویری و فضایی بالایی دارند و برای مشاغلی مثل نقشه برداری و طراحی، رانندگی و مجسمه سازی مناسب هستند.

هوش ریاضی

این افراد در تحلیل مسائل قدرت بالایی دارند و در شناسایی الگوها و فرمولها و عملیات منطقی قوی هستند. افراد دارای هوش ریاضی در مشاغل مربوط به محاسبات، حسابداری و مهندسی موفق خواهند بود.

هوش موسیقی

هوش موسیقایی و توانایی در درک ریتم و توانایی بالا در فکر کردن به الگوهای موسیقایی است. آهنگسازی، نوازندگی و رهبری ارکستر برای آنها بهترین گزینه است.

هوش کلامی

به خوبی می‌توانند از کلمات در نوشتن و صحبت کردن استفاده کنند. حافظه ای قوی دارند و دایره واژگان آنها گسترده است. مشاغلی مانند نویسندگی، شاعر، وکیل، معلم، سیاستمدار برای آنها مناسب است.

هوش میان فردی

این افراد در تعامل و ارتباط با دیگران، قدرت رهبری، مدیریت و سنجش هیجانات و انگیزه های افراد توانایی بالایی دارند. مشاغل مناسب این دسته؛ رهبر، مشاور، مدیر، سیاستمدار و فروشنده است.

هوش درون فردی

این افراد آگاهی بالایی از احساسات و انگیزه های خود دارند و از خود آزمایی، تخیل، بررسی روابط خود با دیگران و سنجش توانایی خود لذت می برند. مشاغلی مانند نظریه پردازی، کارشناس مسائل مذهبی و الاهیات، روانشناسی، مربی و ایده پردازی برای آنها مناسب است.

هوش طبیعت گرا

این افراد سازگاری بیشتری با طبیعت دارند و می توانند با طبیعت و الگوهای آن ارتباط برقرار کنند. به کشف محیط و جستجوگری در محیط اطراف علاقه زیادی دارند. مشاغلی مانند زیست شناسی، زمین شناسی، کشاورزی، باغبانی و فعالیت در زمینه محیط زیست ترجیح این دسته از افراد است.

در پیوست به ضمیمه ۳ تست گاردنر و جدول تحلیل آن مراجعه شود.

از نگاهی دیگر می توان مسیر یابی شغلی را به سه شکل وابسته؛ خود اشتغالی و کارآفرین تقسیم نمود:

ردیف	تپ شخصیتی	ویژگی های شخصیتی و توانمندی های مربوطه	عمده مشاغل اولویت دار	دسته بندی	مسیر یابی اشتغال
(۱)	ISTJ	باز پرس-وظیفه شناس-مسئولیت پذیر ؛ توانایی کار فردی و ساختارهای سنتی- تمرکز خوب	حسابدار، مدیر دفتر، مدیر ناظر	محافظین، سنت گرایان، امنیت طلب ها	وابسته
(۲)	ISFJ	مدافع- ساخت یافته - همدل ؛ توجه و تمرکز زیاد - علاقه به کمک به دیگران - نگرش واقع بینانه و عملی	مددکار اجتماعی، دفتردار، منشی	محافظین، سنت گرایان، امنیت طلب ها	وابسته
(۳)	ESTP	متقاعد کننده- تجربه گرایان- منطقی - بانگیزه- ریسک پذیر- مردم دار	پیمانکار ساختمان، کارآگاه پلیس، مشاور مالی	خالقین، تجربه گرایان، هیجان طلب ها	خوداشتغالی
(۴)	ESFP	بازیگر- مجری- پرشور- ماجراجو- کارآمد- مردم دار	هنرمندان، دستیار دندانپزشک، متصدی بار	خالقین، تجربه گرایان، هیجان طلب ها	خوداشتغالی

کارآفرین	منطق گرایان، دانش طلبان، مفهوم پردازان	قاضی، جراح، میکروبیولوژیست	برنامه ریز - شایستگی و استقلال - منطقی - قاطع - کمال گرا - اهل نظریه - خلاق	INTJ	(۵)
خوداشتغالی	کمال گرایان، معناتطلبها، آرمان گرایان	طراح داخلی، متخصص اطفال، دامپزشک	رازدار - درون نگر - مهربان - داشتن دید جامع - توانایی درک مسائل پیچیده - میل به مولد بودن	INFJ	(۶)
کارآفرین	منطق گرایان، مفهوم پردازان، دانش طلبان	کارگردان، مشاور املاک، خبرنگار	اهل نظریه - خلاق - انعطاف پذیر - از نبوغ و فکر بکر خود برای حل مسائلشان استفاده می کنند - کارآفرینان مادرزاد - مبتکران	ENTP	(۷)
خوداشتغالی	کمال گرایان، معناتطلبها، آرمان گرایان	فیزیوتراپ، مهماندار، راهنمای گردشگری	وکیل مدافع - مصلح اجتماعی - خوش مشرب - همدل - مردم دار - خلاق	ENFP	(۸)
خوداشتغالی	خالقین، تجربه گرایان، هیجان طلب ها	مهندس سخت افزار، تحلیلگر عملیاتی، افسر پلیس	صنعتگر - سازگار - تحلیل گر - ورزشکار - مستقل - منطقی - انجام بهترین کار با امکانات موجود	ISTP	(۹)
کارآفرین	منطق گرایان، مفهوم پردازان، دانش طلبان	داروساز، ریاضیدان، روان پزشک	نوآور - تحلیلگر - کنجکاو - مهارتهای عالی ارتباطی - مهارت عالی در حل مساله - توانایی یادگیری بالا، کارآفرینان مادرزاد، مبتکران	INTP	(۱۰)
وابسته	محافظین، سنت گرایان، امنیت طلب ها	نماینده بیمه، مدیر مدرسه، سرآشپز	باز پرس - سختکوش - قاطع - توجه به جزئیات و واقعیات - مقاومت در برابر تغییر - مهارت های سازمانی قوی	ESTJ	(۱۱)
خوداشتغالی	کمال گرایان، معناتطلبها، آرمان گرایان	نویسنده، قاضی، جراح	فرمانده - رهبر - تحلیلگر - اجرا کننده - خلاق	ENTJ	(۱۲)
خوداشتغالی	خالقین، تجربه گرایان، هیجان طلب ها	صنعتگر، نقشه بردار، جواهر فروش	هنرمند - محتاط - سازگار - خلاق - آرام - ریسک پذیری، قبول ایده ها و روشهای جدید	ISFP	(۱۳)
خوداشتغالی	کمال گرایان، معناتطلبها، آرمان گرایان	هنرمند، مشاور، ویراستار	رویاپرداز - درون گرا - کمال گرا - صبور - محتاط - اهل نظریه - خلاق	INFP	(۱۴)
وابسته	محافظین، سنت گرایان، امنیت طلب ها	اقتصاددان، پرستار، معلم	اخلاق کاری قوی، توانایی حفظ سنتهای سازمانی، مهارتهای سازمانی قوی	ESFJ	(۱۵)
خوداشتغالی	کمال گرایان، معناتطلبها، آرمان گرایان	مربی رشد، متخصصان روابط عمومی، روانشناس	معنا طلب ها - آرمان گرایان - نوع دوست اهل نظریه - دگر محور - مهارت در برقراری ارتباط و ارایه مطلب - خلاق	ENFJ	(۱۶)

با آگاهی کامل از خود و شرایط محیط زندگی می توانید بهترین مسیر شغلی را انتخاب کرده و به ثبات شغلی برسید. تغییر مکرر شغل و نارضایتی از محیط کاری، می تواند منجر به افسردگی، کاهش عزت نفس، وسواس و مختل شدن روابط عاطفی و اجتماعی بشود. مشاوران روانشناسی با انجام تست های شخصیت و آزمون های هوش برای اتخاذ یک شغل مناسب به افراد کمک می کنند. هم چنین با دریافت مشاوره تحصیلی نوجوانان می توانند رشته متناسب با شخصیت خود و در نتیجه انتخاب شغل مناسب در آینده اطمینان حاصل نمایند.

در ارائه مشاوره هدایت شغلی علاوه بر موارد فوق که منجر به فردسنجی خواهند شد، موضوع شغل سنجی و نیازسنجی نیز می بایست انجام شود. برای دریافت اطلاعات مفید و آگاهی بیشتر در دو مقوله ی فوق، می توانید به اطلاعات درج شده در طرح تکاپو، به عنوان یکی از طرح های مطالعاتی مبتنی بر شناسایی مشاغل و مزیت های نسبی اشتغال، در سایت وزارت تکاور، و اطلاعات کاریابی ها، سایت های استخدامی و اطلاعات به روز بازار کار، درج شده در "دستورالعمل مشاوره در سال ۱۳۹۸" و "طرح استعدادیابی دانش آموزان" به آدرس سایت دفتر نظارت، بهسازی و هدایت شغلی سازمان آموزش فنی و حرفه ای Behsazi.Irantvto.ir مراجعه فرمایید.